

STATENS HISTORISKA MUSEER

STATENS HISTORISKA MUSEUM
KUNGLIGA MYNTKABINETTET

DATUM
2004-09-13
ERT DATUM

BETECKNING
642-934-2003
ER BETECKNING
22086.14.016/03

Nordiska ministerrådets sekretariat
Store Strandstraede 18
DK-1255 Köpenhamn K
DANMARK

Nordic Handscape – kulturarv i nya former

Projektspecifikation

2004-09-13

Följande dokument redovisar projektets förutsättningar och genomförandebetingelser och baseras på följande handlingar:

Ansökan till Nordiska Ministerrådet, 2003-09-01 (ansokan.pdf)
Bilaga till ansökan, 2003-09-01 (bilaga.pdf)
Projektkontrakt, 2004-05-01 (2004-08-16)

Projektet har projektnummer 220340 och journalnummer 11002.21.008/03 i NMR.

Projektet har Statens historiska museums diarienummer: 642-934-2003.

Bakgrund

Möjligheterna till mobil kommunikation har ökat dramatiskt på några få år. Många anser att den trådlösa kommunikationen – "uppkopplingen" – inom en ganska nära framtid kommer att dominera över den traditionellt trådbundna. Mer information och fler informationsslag kan på en enkelt sätt bli tillgängliga via mobila klienter.

Kulturarvsinstitutionerna har under en tioårsperiod förmedlat information över Internet. Stora nationella kulturarvsregister och museers samlingar börjar bli tillgängliga. Påfallande ofta är den information som förmedlas rådata, d.v.s. obearbetade uppgifter "direktsända" från databaser kompletterat med bildinformation. Internet används för att visa upp "allt" som finns i våra gömmor. Målgrupp blir i praktiken forskare, studenter och handläggare. Ofta vet vi ganska lite om hur våra digitala satsningar fungerar och om de motsvarar materialets inneboende potential och de resurser som vi investerar i dem. Det är en utmaning för oss att bredda

nyttjandet till nya målgrupper och få flera att bruka kulturarvsinformationen. Vilken information är det egentligen som användaren önskar?

Den tekniska utvecklingen med mobil teknik har skapat en infrastruktur som ger nya möjligheter. Vår uppgift är att undersöka om den kan användas till att bredda möjligheterna att förmedla kulturarvet. Vi kan nu med ganska enkel standardteknik ge användaren rätt information på rätt plats vid rätt tillfälle.

Under 2003 ansökte Nordiska Ministerrådes museikommitté via Historiska museet i Stockholm om medel från Nordiska Ministerrådet att undersöka möjligheterna att utveckla en ny nordisk plattform för mobil kulturarvsinformation. Projektet, Nordic Handscape, beviljades resurser att under 2004 och 2005 genomföra en nordisk pilotstudie. Projektet är inte i första hand tekniskt orienterat. Vår uppgift är att utveckla innehållet i den befintliga tekniska plattformen som finns i och med våra GSM-nät och 3G-näten. En viktig del av arbetet är kontextualisering av informationen – att se till att användaren får rätt information anpassad till sin lokalisering och sin preferens för nivå, språk och ämneskategorier.

Resultaten ska efter avslutat projekt avrapporteras till Nordiska Ministerrådet.

Uppdrag

Projekt Nordic Handshape (NH) har följande uppdrag definierat av förvaltningsorganet:

SMS-tjänst - Museum nära dig

Att utveckla en tjänst som ger mobil information om närliggande museer. Tjänsten ska lanseras 2006 och utformas så att användaren får eller begär information om de museer som ligger i närheten av användarens position. I tjänsten ska adress, besöksinformation, kontaktuppgifter och öppettider för respektive museum listas.

Pilotprojekt – kulturarv i nya former

Varje land ska driva ett pilotprojekt som syftar till att utforska och utveckla möjligheter att förmedla digital positionsbestämd kulturarvsinformation via mobiltelefoner. Testerna ska genomföras på ett antal utvalda platser i Sverige, Norge, Finland, Danmark och Island. Målet är att kunna tillhandahålla rätt information med enkel teknik ute på plats när brukaren så önskar.

Syfte

NH avser att ta ett övergripande ansvar för att utveckla en mobiltelefoniplattform för Nordens museer och kulturarvsinstitutioner. Målet er genom nordiskt samarbete och kunskapsutbyte finna nya vägar att förmedla kulturarvet och bygga upp nätverk mellan olika aktörer inom berörda områden.

Projektets syfte är att utveckla, testa och verifiera hur man kan presentera och förmedla kulturarvsinnehåll till och från mobila terminaler i olika kontext kopplat till terminalens position. Resultatet skall kunna utgöra ett beslutsunderlag för fortsatta satsningar och utveckling.

Mål

Projektets mål är att besvara följande frågor:

- Vilka krav kan ställas på teknik, gränssnitt och innehåll för att ge en tillräcklig bra upplevelse?
- Hur kan vi ge ett mervärde och ett supplement till upplevelsen av kulturarvet?
- Vilken nytta finns med NH? Motsvarar tjänsten användarens förväntningar? Motsvarar resultaten kulturarvsinstitutionernas förväntningar?
- Hur kan en framtida nordisk plattform för förmedling av mobil digital kulturarvsinformation vara uppbyggd och organiserad?

Förväntat resultat

Efter avslutat projekt ska NH ha genererat:

1. En tjänst för att marknadsföra och lokalisera museer nära dig beroende av din position. Tjänsten ska kunna lanseras under 2006.
2. Ett kunskaps- och beslutsunderlag som utifrån genomförda och utvärderade pilotstudier kan ligga till grund för beslut om att lansera en nordisk plattform för digital mobil kulturarvsförmedling.

Organisation

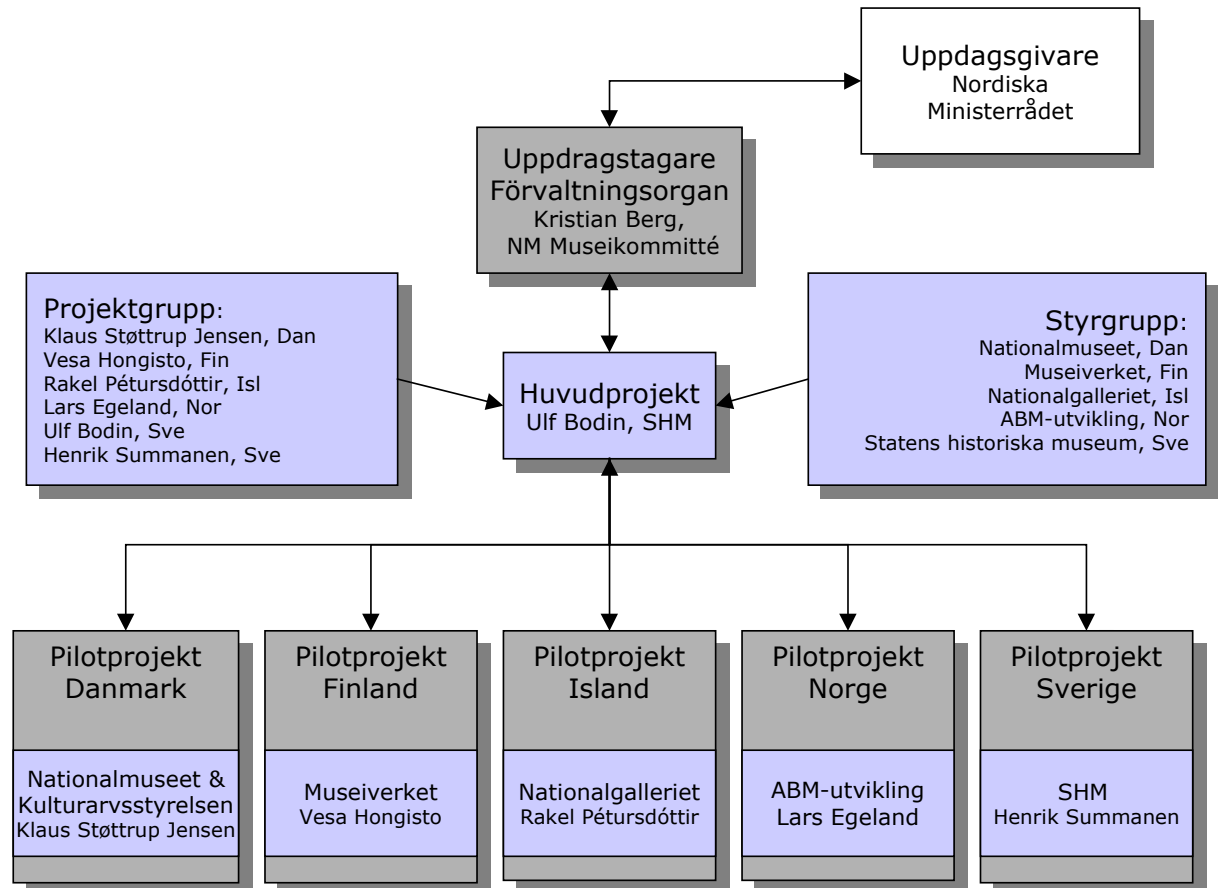
Ansvarig för projektets förvaltningsorgan är Kristian Berg, Statens historiska museer och representant i Nordiska Ministerrådets museikommitté. Projektledare är Ulf Bodin vid Statens historiska museum, Stockholm (SHM). SHM samordnar projektet och avrapporterar resultat till Nordiska Ministerrådet.

Följande samarbetspartners ingår i projektet:

- Statens historiska museer (SHM), Sverige
- ABM-utvikling, Norge
- Nationalmuseet, Danmark
- Kulturarvsstyrelsen, Danmark
- Museiverket, Finland
- Listasafn Íslands (Nationalgalleriet), Island

Projektets styrgrupp består av representanter från museisektorn i samtliga nordiska länder. Ordförande i styrgruppen är Kristian Berg, SHM

Arbetet i projektet bedrivs i fem fristående delprojekt där varje land ansvarar för respektive pilotprojekts planering, genomförande, utvärdering och avrapportering. En projektgrupp bestående av en projektledare från SHM samt en projektrepresentant från varje land synkroniserar projektet och sammanställer pilotprojektens resultat till en gemensam slutrapport.

Varje land kan skapa egna projektgrupper, referensgrupper eller styrgrupper efter eget behov.

Figur 1. Projektorganisation.

Omfattning

Museum nära dig

Den mobila tekniken möjliggör en mobil marknadsföring av museerna. Genom att ge en möjlighet för mobiltelefonanvändaren att genom tjänsten "Museum nära dig" enkelt kunna se om det finns museer i närheten, kan vi stimulera till museibesök.

Tjänsten ska kunna annonsera närliggande museer, ge vägbeskrivning, uppgifter om öppettider, kontaktuppgifter, länkar till andra (mobila) digitala källor samt ge en kort presentation av museets utbud och program.

Tjänsten ska underlätta för den nordiske medborgaren och turister att få information om närliggande museer och möjliggöra en mobil marknadsföring av museerna.

Pilotprojekt – kulturarv i nya former

NH omfattar fem pilotprojekt, ett i varje deltagarland. Varje pilotprojekt omfattar en eller flera platser och ska utveckla och utvärdera ett antal aspekter på mobil förmedling av kulturarvsinformation. Projektet har ett initialt krav på nyskapande när det gäller den innehållsliga dimensionen. Ett antal fundament för hur innehåll bör utformas kan därför ställas upp inom projektet:

Bredd

Produktioner inom NH ska produceras för en bred allmänhet. Detta innebär att personer med olika bakgrund och olika syfte för inhämtning av information ska kunna få sig något till livs via tjänsten. Både skolbarn, turister, vardagliga besökare och experter utgör målgrupper. Eftersom olika personer har olika förväntningar och olika förståelse för objekten kommer detta också att innebära att stor vikt läggs på användarprofileringen i tjänsterna. Flerspråkighet är en del i detta, liksom flera olika anpassningar till tekniska klienter för varje tjänst. Informationen i NH bör därför vara kontextualiserad med avseende geografiskt läge, språk (nordiska och engelska), användarnivå och terminaltyp.

Nya målgrupper

Att förflytta förmedlingen till andra platser än museibygnaderna har bland annat fördelen att vi får möjligheten att nå många nya användargrupper. Projekt inom NH ska huvudsakligen inriktas på målgrupper som har låg frekvens museibesök. Det kan handla om ungdomar mellan 15 - 25 år, eller personer med utländsk härkomst.

Innovation

NH är ett utvecklingsprojekt med fokus på berättartekniker, inte på tekniska lösningar. De tekniska lösningarna för mobil telefoni förväntas ha nått en grundläggande nivå där NH kan arbeta med olika grepp och utvärdera dessa. Nya och oprövade dramaturgiska grepp ska premieras. Som exempel

skulle man kunna arbeta med rollspelstekniker, teatertekniker eller multi-användartekniker (som Internet) för att bära fram berättelsen.

Användarfokus

I många fall handlar kulturarvsförmedling om att berätta för besökaren om en viss historisk period, eller om ett visst föremål med kulturhistoriskt värde. I dessa fall finns ett förmodat redan grundlagt intresse hos besökaren, de har sökt upp museet eftersom de är intresserade av det museet vill förmedla, och museet dikterar villkoren för förmedlingen. För optimerad inläring och förståelse krävs dock inspiration och engagemang, därför vill vi inom NH närma oss användarnas förväntningar om en plats av kulturhistoriskt värde. Fokus ligger inte på att föra ut det vi har, utan på att föra ut det användarna vill ha.

Interaktivitet

NH ska skapa interaktivitet i användandet av det nordiska kulturarvet. Begreppet interaktivitet används idag i alla möjliga former. För NH definierar vi begreppet som interaktion mellan olika människor via teknik. Möjligheten till flerval, som t ex många datorspel är uppbyggda, är inte med nödvändighet interaktivitet. Det är önskvärt att pilotprojekt inom NH har interaktiva element, det kan handla om att användarna själva kan ge respons på innehåll, eller själva bygga upp innehåll.

Perspektiv

Olika användargrupper har olika perspektiv på kulturarvet och olika berättelser kring arv och miljö. Det är önskvärt att NH kan ge utrymme för förmedling av olika berättelser, sprungna ur olika perspektiv, för att uppfylla målsättningarna kring målgrupper och användarfokus.

Utvärdering

Pilotprojekten genomförs för att vi ska kunna svara på ett antal frågor. Projektets framgång ligger i vår förmåga att extrahera kunskap och erfarenhet ur testerna. Det är därför av stor vikt att varje pilotprojekt mycket noga beaktar och planerar för utvärderingarna. Projektplanen och budget bör därför lägga särskilt vikt på redovisning av planerade utvärderingsinsatser.

Tidsplan

Projektets startade 2004-01-01. Projektet ska vara slutfört 2005-12-31.

Milstolpar

- 2004-09-13. Projektspecifikation godkänd av förvaltningsorganet.
- 2004-11-01. Projektplaner godkända av förvaltningsorganet.
- 2005-03-01. Start pilotstudie.
- 2005-09-01. Start utvärdering av pilotstudier.
- 2005-11-01. Utvärderingsrapporter inlämnade till projektgruppen.
- 2005-12-01. Slutrapport färdig och godkänd av förvaltningsorganet.
- 2005-12-31. Slutrapport godkänd av Nordiska Ministerrådet.

Budget och resursfördelning

Projektet disponerar 2 525 000 DKK för åren 2004 och 2005 fördelat enligt följande:

- Nordiska ministerrådet har beviljat 2 175 000 DKK
- Nordiska Ministerrådets museikommitté har beviljat 350 000 DKK

Av summan erhåller projektet 40% vid projektstart, 45% under projektets gång efter statusrapportering och 15% efter att projektets slutrapport godkänts av Ministerrådet.

Resurserna ska delas enligt följande modell: Huvudprojektet erhåller 2,5% (ca 63 000 DKR) för projektledning och vissa gemensamma kostnader. Respektive lands pilotprojekt har möjlighet att nyttja upp till 19% (ca 492 000 DKR) av disponibel totalsumma. Medel beviljas av förvaltningsorganisationen (SHM) efter genomgång av respektive lands projektbeskrivning och budget i projektgruppen. I budgeten ska graden av egenfinansiering redovisas. Resor och uppehälle för projektmöten bekostas av respektive pilotprojekt.

Stockholm enligt ovan

Kristian Berg
Överintendent

Ulf Bodin
Projektledare